CENZURAT

Anul II Ianuarie 1934 Nr. 8

ȘCOALA BASARABEANĂ

Revistă de cultură pedagogică și de apărarea intereselor
— învățătorești —

SUMAR:

„Sc. Basarabeană" . . . . . Ziua Unirii.
N. Dragomir . . . . . Lume nouă, ideal nou.
R. Răduleanu . . . . . Caracterul.
N. Spătaru . . . . . Cântecul de iarnă.
I. Cioabă . . . . . În jurul unor declarații.
S. Popescu-Lupu . . . . Drum pustiu.
N. Ermurache . . . . . Învățătorii și frequența.
I. N. Chicu . . . . . Decalogul învățătorului.
A. Draner . . . . . Indură-te slăpâne (poezie).
D. Diaconescu . . . . . Se face ziuă.
I. Oltean . . . . . Un nou local de școală.
N. D. . . . . . Actualități.
G. Sandu . . . . . Chestiunea orarului.
D. Brohanschi . . . . . Lecție model.

Recenzii.

Cărți: „Apostol" de Cezar Petrescu. Reviste. Bibliografie. Diverse.
Buletinul Asociației: Congresul Asociației c. d. din Basarabia.

Ziua Unirii.

24 Ianuarie este zi de mare sărbătoare, zi în care s'a săvârşit una din cele mai măreţe fapte din istoria neamului românesc: **Unirea Munteniei cu Moldova.**

In această zi sfântă, o mână de oameni înţelepţi ca: Mihail Cogălniceanu, C. A. Rosetti, C. Negri, I. C. Brătianu, V. Alexandri şi alţii — pătrunşi de cel mai înalt sentiment de patriotism — cu binecuvântarea poporului înscăunează ca domn al ambelor principate pe marele democrat şi reformator **Alexandru Ion I. Cuza.**

Ziua de 24 Ianuarie 1859 a fost o zi hotărîtoare în viaţa neamului nostru. Atunci s'a pus cu adevărat piatra fundamentală la temelia noului edificiu al statului român şi tot atunci s'a făcut şi primul pas spre calea care avea să ne conducă la independenţa ţării, la proclamarea regatului şi mai apoi la **unirea cea mare,** *care să aducă la sânul Patriei-Mume milioanele de români, ce mii de ani zăcuseră sub jugul străin.*

In această zi de reînviere a conştiinţei naţionale, în care sărbătorim Unirea tuturor românilor sub sceptrul gloriosului nostru rege **Carol al II-lea,** *o datorie mare avem de îndeplinit: de a ne opri o clipă din mers şi a ne duce cu gândul la luptele de secole duse de Voevozii şi înaintaşii noştri, pentru a ne lăsa ca moştenire o Românie mare şi puternică. — Incălziţi apoi la focul sacru al iubirii de ţară şi de neam, să facem legământul solemn că vom păstra cu sfinţenie aceea ce am moştenit dela strămoşi.*

Rev. „Şcoala Basarabeană" — prin pana colaboratorilor ei — ca şi prin munca zi de zi a celor 700 străjeri ai Asociaţiei învăţătoreşti, va lupta pentru consolidarea Unirii şi întărirea zidului de granit, care să străjuiască la apărarea intereselor superioare ale neamului, la graniţa de răsărit a ţării.

„Şcoala Basarabeană"

Lume nouă, ideal nou.

Mobilitatea care carecterizează viaţa socială actuală e de bună seamă evidentă.

In domeniul economiei, teoriile se dovedesc insuficiente a explica starea de fapt. In politică, evoluţia urmează cu totul alte căi ca cele din trecut. In domeniul juridic s'a declarat un grav conflict între instinctul individual şi social—egoism şi altoism,— şi ca atare puterea legei apare puţin operantă. Iar în domeniul spiritual-cultural vechile cărţi şi arta trecutului, practica religioasă şi preocuparea educativă a înaintaşilor încearcă cumplite desamăgiri.

Se fac şi se deslănţue teorii noi, se construeşte după stiluri noi; se activează după principii aproape altele decât acele pe cari le-am cunoscut până acum.

Nu e nici o exagerare chiar, dacă am spune că viaţa socială se află la o delicată răspântie. Războiul trecut, care a istovit profund economia popoarelor (şi beligerante şi pacifice), a scos la iveală noi mentalităţi. A pus în acelaş timp şi noi probleme: iar nevoile de toate înfăţişările au creat, firește, noi suflete. De aceea altele sunt şi aspiraţiile, fiindcă altele sunt şi premizele. Tot astfel cultura trecutului se deosebeşte de aceea de astăzi; şi prin aceasta inconştientul oamenilor noi se deosebeşte de acela al oamenilor de ieri.

Sub raportul psihologic viaţa socială se defineşte printr'un conflict acut între tineret şi bătrânime, ca să spunem astfel, caracterizându-se fiecare prin trăsături opuse. Tineretul, emanaţie a noului curent de viaţă—viteza—,se arată impregnat de prea mult optinism, şi în consecinţă vrea realizarea progresului cu o rapiditate necunoscută până acum de istorie. Bătrânimea caracterizată şi ea printr'un puternic conservatism, se arată neîncrezătoare; în forţele şi optinismul tineretului. Şi de aceia un veritabil războiu social de năzuinţi.

Tineretul de astăzi, ne apare evident, a luat-o razna în viaţă. Ritmul de viteză al timpului îl împiedică să se mai pregătească, să se mai documenteze asupra rostului în existenţă şi societate. Bătrânimea însă face o greşeală deopotrivă de păgubitoare, nu se arată aşa cum ar trebui „un element chibzuit ponderant" în viaţa tineretului. El se insfitue, potrivit vechiului său

inconştient, în reprimator al felului de viaţă actuală, se pune ca un obstacol fără explicaţie în calea optimismului exuberant al tineretului

Fireşte că atare nepotrivire între tineret şi bătrînime a existat în toate timpurile; dar tot aşa de firesc este ca soluiile bune altă dată să nu mai fie practice acum în acest aşa zis conflict de inconştiente.

Paguba mare însă, care rezultă, e evidenta pierdere a autorităţii asupra tineretului.

Aceasta e situaţia de fapt, pe care nu o putem ignora şi care cere o neîntârziată soluţionare.

Din punct de vedere familiar soluţionarea apare foarte, foarte puţin probabilă. Chiar în lumea cultă ceî mai mulţi părinţi numai îşi pot recăpăta vechea putere educativă. Ba dimpotrivă în nenumărate cazuri se petrece acolo un adevărat desmăţ.

Soluţia poate veni grabnic numai dela societate, şi anume dela stat. Soluţia e organizarea şcoalei pe baze *de seriozitate* şi *de loc* de ideologie politică.

Avem acum a face cu o mentalitate nouă, cu suflete răvăşite, cu o complectă dezorientare în viaţă, cu o veritabilă lipsă de ideal. Cea dintăi lipsă a legei de învăţământ primar în vigoare, este vaga definiţie a scopului învăţământului primar „instrucţie şi educaţie elementară", noţiuni pe cari le putem întâlni de opotrivă în toate legile de învăţământ primar din lume. Ori situaţia de fapt ne arată că nu atât cultura elementeră poate fi centrul de preocupare şcolară a învăţătorului, faţă de degringolada deslănţuită astăzi în societate. Ţăranul chiar este împotriva învăţăturei de carte. Şi cu drept cuvânt; nu-i înţelege rostul.

Legea de învăţământ de care avem nevoie este aceea, care să aibă ca ideal în primul rînd desvoltarea personalităţii şcolarului. Atunci cultura în genere va fi mai curând asigurată. Prin personalitate mai degrabă se poate ajunge la cultura poporului, decât prin cultură la personalitate. De vrem să vedem că e aşa, nu avem decât să privim cum se practică învăţământul popular pe întinsul ţării şi mai ales cum se face controlul acestui învăţământ; nu mai vorbim de către cine se face acest control.

Şcoala, în care copilul are de pregătit acasă temele cu nemiluita, şi-i absoarbe cele mai importante ceasuri de după masă pentru nişte afaceri de memorie, chiar dacă uneori sunt şi aplicate în legea lor, nu pregăteşte personalitatea.

Ori starea de fapt cu fluctuațiile ei sociale ne arată că avem de a face cu o *lume nouă*, care reclamă *cerințî noi*. Pentru aceasta ne trebuește un *ideal nou;* iar în realizarea lui ne putem folosi numai de o *școală nouă*, școala personalității. De acest adevăr nu ne putem îndoi. Slovele lui H. Taine rămân privitoare la valoarea școlei fără contradicție:. sistemul de învățământ este pârghia cea mai puternică de care se servește societatea spre a se dirija în direcția țintită".

N. Dragomir

CARACTERUL.

E însușirea ce ne face de a hotărî, de a decide într'o direcție oarecare în mod liber, independent de motivele cari ne determină. E produsul unui mănunchiu de dispozițiuni în legătură cu latura psihică, câștigate prin activitate voluntară și constituit odată cu experiența personală a individului.

Oamenii de știință au găsit vre-o 7—8 feluri de caractere. Cele două extremități ale acestei scări sunt: caracterul amorf și caracterul pasional. In primul, funcțiunile sufletului ca: inteligența, voința, sentimentul se află toate la un nivel destul de coborît; iar în al doilea la un nivel destul de ridicat. Intre aceste extremități avem alte categorii, în care predomină una din funcțiunile arătate, ori diferite combinații. Numirile ce le poartă sunt: apatic, nervos, sentimental, sanguinic, coleric, flegmatic. In una din aceste categorii ale diferitelor feluri de caractere poate intra orice individ.

In fel și popoarele își au caracterele lor specifice cari le fac să se diferențieze de altele.

Problema caracterului a fost studiată, în ultimul timp foarte mult de psihologi. S'a susținut de unii că această facultate i mutabilă, că nu se poate schimba; alții au susținut că e posibilă o schimbare de atitudini.

Faptul că e posibilă o modificare a făcut pe cei din urmă să învingă şi să deschidă un capitol foarte interesant, acela al educaţiei caracterului. Educaţia să se facă însă călăuzită de un anumit ideal, să se formeze *euri* armonice.

Faptul că unii indivizi un timp acţionează conform principiilor morale şi continuă să nu se abată dela o normă destul de precisă în viaţă, iar apoi brusc îşi schimbă cu totul felul de a activă, de a acţiona, a făcut pe unii psihologi să precizeze că totul se datoreşte unui *eu* care nu are în sine ceva organizat, desăvârşit, nu se prezintă ca un tot cât mai armonic întocmit, mai unificat.

Sunt tendinţi conştiente şi inconştiente cari se găsesc conţinu în balanţă, se războiesc, nu se supun eului, fiind că eul nu l se poate impune ; şi atunci nu se organizează într'un tot armonic, aşa cum ne-am închipui c'ar trebui să fie.

In viaţa de toate zilele întâlnim mai la orice pas caractere supuse fluctuaţiilor de orice natură, datorită tocmai acestei neputinţi a eului de a stăpâni materialul de impresii, sentimente, tendinţi, amintiri din cari se compune sufletul

Spre binele urman şi al neamurilor nu rămâne decât ca, fiecare popor să-şi formeze personalităţi şi euri cât mai armonice.

În mic, şcoala primară să continue pe calea exemplului frumos şi în orice împrejurare să facă neîntrerupt apel la elementul eroic ce se găseşte la copil, în faşă, dar care se găseşte

Formula salvatoare nu e alta decât aceea a lui Forster „Formaţi caractere".

Radu Răduleanu.

învăţător.

Cântecul de iarnă.

Nopți fără sfârșit... Nopți apăsătoare ca plumbul.. Nopți nemiloase, căci vă furișați în urma serilor timpurii ca o ceață de vrăjmași, ca o năpastă din împărăția fără jale, fără durere. Și vă proniți hotărît și atotputernic în drumul nostru pierdut acum, spre a cânta imnul triumfului asupra luminii, asupra ghidului omenesc.

O, cuget salvator! Lângă ființa ta, aruncată chiar de noi într'un ungher al nepăsării, găsim în noaptea aceasta căldură și lumină. Găsim adăpostul nostru de azi, când întunerecul și frigul, fără măsură, ne zăvorăsc mișcările. Și în ecoul vitezei încă bănuite de apucăturile noastre, ne oprim la piedestalul chipului tău smerit.

Câtă putere, câț curaj păstrezi tu pentru clipa de umilință!

Dar îți auzim un murmur în tăcerea dimprejur. Nu este freamătul revoltei împotriva faptelor ce le-am săvârșit. Un murmur al chibzuinții, o șoaptă a învățăturii tale se apropie de existența noastră pământească. Și în acordul nopțior fără sfârșit, al nopților apăsătoare, nemiloase, apare cuvântul tău ca o credință găsită, ca odihna mult așteptată. Întovărășit de refrenul viu al focului din gura sobei, acest cuvânt ne șoptește:

— Mângâierea vieței voastre căutați-o în mijlocul întunericului. Căutați-o atunci, când sunteți înconjurați de tristețe, de neputință. Priviți așa numita glorie din trecut și examinați faptele. Veți deosebi ușor bunul de rău și veți constata atâtea lucruri urâte, comise cu voie sau fără voie. Veți înțelege, că nopțile fără sfârșit se furișează ca un regulator al vieței. Întunerecul lor ndică zarea luminii și lumina prevestește bezna întunericului.

N. Spătaru.

IN JURUL UNOR DECLARAŢII.

Cu ocazia consfătuirii pe care a avut-o în Bucureşti cu organele de control, la 14 Ianuarie a. c., D-l Dr. C. Anghelescu, ministrul instr. publice, a făcut unele declaraţii de o importanţă capitală, atât pentru şcoală, cât şi pentru învăţători.

Privitor la localuri, D-sa a spus: „Trebue să reîncepem opera de construcţiuni şcolare, căci avem atâta lume fără cultură şi fără îndrumare educativă".

Referindu-se la învăţători, D-sa a declarat: „Înţeleg să susţin toate dreptele revendicări morale şi materiale ale învăţătorilor, dar cer ca ei să-şi facă toată datoria. Învăţătorul să fie organ de ordine şi disciplină, iar nu de disoluţie. Cei cari se vor abate dela această datorie, vor suferi asprimea legii. *Dascălii să lase politica la o parte, oricare ar fi ea şi să facă apostolat*".

Din cuvintele înţelepte rostite de D-l Ministru al şcoalelor, se vede clar că D-sa e preocupat de chestiunea construcţiilor şcolare, de problema frecvenţei şi de descătuşarea şcoalei din ghiarele politicianismului

Câteşi trele sunt chestiuni vitale pentru progresul învăţământului primar din ţara noastră.

In primul rând trebuie s'o recunoaştem că—faţă de populaţiunea şcolară recenzată—nu avem suficiente localuri de şcoală. De construcţii noui se simte, deci, multă nevoie.

Nu trebuie uitat însă că localurile pe care le avem în prezent—moşteniri ale trecutului—sunt nereparate de ani de zile şi că, dacă nu se vor lua măsuri, peste 2—3 ani se vor dărâma complect. Pierderea lor ar aduce pagube materiale destul de mari statului, judeţului şi comunei, cari cu greu ar 'putea fi înlocuite.

Deaceea, concomitent cu începere de construcţii noui în fiecare judeţ, trebuie începută şi opera de revizuire şi de renovare a localurilor existente.

In ce priveşte construcţiile, din experienţa trecutului, ele trebuie limitate strict la fondul de care dispune comuna sau judeţul. Mai bine să se înceapă puţine şcoli, dar să se termine într'un an, decât să se pună temelia la multe şi să rămână neisprăvite.

In ce priveşte obligativitatea învăţământului, ea trebue a-

plicată cu toată stricteţea şi e nevoie de a fi aplicată, fiindcă e singura lege care a ajuns să fie desconsiderată.

Ţăranii noştri, aşa înculţi cum îi considerăm noi, se interesează—prin avocaţi şi diferite persoane—de legile votate de parlament, fiindcă se tem de rigorile lor, dar de legea învăţământului nici nu vor să ştie, caşi cum ar fi inexistentă.

Bineînţeles că aplicarea ei trebuie făcută cu prudenţă. Trebuie lovit fără cruţare în părinţii îndărătnici, dar tot odată trebue organizat şi un serviciu de asistenţă socială pentru copiii lipsiţi de mijloace.

In aplicarea amenzilor şcolare ar fi bine ca să fie scos din cauză învăţătorul, pentru a nu-l pune în situaţia neplăcută de a-şi strica raporturile de bună prietenie cu sătenii.

El trebuie să rămână educator, îndrumător şi povăţuitorul zi de zi al poporului.

Pentru ca şcoala să progreseze şi învăţământul să dea roadele aşteptate, D-l ministru găseşte necesar ca învăţătorul să lase la o parte politica, ori care ar fi ea, şi să facă apostolat.

In această privinţă nimic de zis! Politica a adus şcoalei cele mai mari rele şi—dacă am ajuns să fim astăzi sub raportul cultural în coada altor popoare mult mai mici şi mai sărace decât noi—aceasta se datoreşte şi faptului că am lăsat ca germenul acestei distrugătoare boale sociale să pătrundă până şi în sânul celor mai sfinte bisericuţe ale sufletului nostru.

Politica—de fapt—a fost aceea care i-a învrăjbit pe învăţători unul contra altuia. Din cauza ei s'au înăsprit relaţiunile dintre colegi, făcându-i pe mulţi să se duşmănească de moarte şi tot politica a contribuit la îndepărtarea sătenilor de şcoală, fiindcă mulţi au văzut — mai ales în ajunul alegerilor — că, din pridvorul acestei instituţii de lumină şi cultură, nu se predică numai cuvântul binelui şi al adevărului, dar pornesc şi cuvinte insultătoare, de minciună şi de ocară la adresa adversarilor politici.

Răul cel mai mare, însă, pe care l-a făcut politica şcoalei e că a răpit învăţământului primar pe unii din cei mai destoinici învăţători.

Multe elemente de valoare, cari ar fi putut aduce servicii şi mai mari cauzei naţionale, rămânând în mijlocul poporului dela sate, îmbătate de mireasma politicianismului, au îmbrăţişat alte cariere mai rentabile, au ocupat slujbe mai gras plătite, rupând-o cu locul în care s'au născut, cu satul în care şi-au exercitat cândva

funcţiunea de învăţător şi chiar cu prietenii, pe care acum mai că nici nu vrea să-i mai recunoască.

Deaceea găsim perfect îndreptăţită măsura oricărui ministru care vine în fruntea departamentului instrucţiunii publice de a scoate politica din şcoală. — Prin aceasta, însă nu cred să se înţeleagă că trebue sa răpim învăţătorului drepturile cetăţeneşti, care-i sunt asigurate prin legi, potrivit constituţiei. Deasemeni nu putem impieta asupra convingerilor, pecare fie care trebuie să le aibă.

Ceeace se poate cere însă învăţătorului, caşi preotului şi oricărui alt funcţionar al statului, e ca să se desbrace de haina politică oridecâteori sunt în joc interesele şcoalei, sau alte interese superioare ale neamului.

Cu aceste cuvinte, îl asigurăm pe D-l ministru că ne vom face datoria în şcoală cu toată conştiinciozitatea, dar încă odată îl rugăm să facă toată sforţările, pentru a se repara cât mai curând nedreptatea ce ni s'a făcut cu salarizarea şi înaintările în grad.

I. Cioabă.

Drum pustiu.[1]

— Mai sunt mulţi?

— Doi trei saci, răspunde morarul scoborând puţin stavilarul să nu intre prea multă apă pe scoc.

Femeia păşi îndoită de spate sub greutatea sacului.

In moară cei care-şi aveau grăunţele în coş toată vremea cercetau făina caldă ce scobora dintre pietrele de curând ferecate.

Işi puse şi ea sacul într'un colţ şi rămase tăcută ca o umbră ce vine aidoma înserării pe nebăgate de seamă şi se strecoară nesimţită de nimeni ca adierea unui fulg.

Ceilalţi vorbeau. Unul flămând cocea între cărbuni o târtă din făină de grâu şi porumb. Mirosul de prăjit îi gâdilea nările. Inghiţea cu ochii stinşi sub gene: îi era şi ei foame şi copiilor de-acasă.

Muncise mult pe grăunţele din sac, a căror făină o aşteptau flămânde toate cele şase guri ale copiilor.

Unii glumeau povestind cu glas tare, spre a învinge huruitul monoton al morii. Ea asculta ca într'un vis, în legănarea

[1]) Din volumul: Jucăriile Lui Dumnezeu.

morii de lemn, clădită pe cele patru picioare de stejar smălțuit de ape.

Noaptea coborîse de mult O lampă cu sticla fumurie, tremura ca toate încheeturile morilor sub loviturile apei repezi, în ciutura peste care mușchii au întins o a doua coajă verde.

Femeia simte că adoarme. Frigul o trezește de-a binelea din când în când. A pus capul pe sac să nu-i fure cineva din grăunțe și dacă de peste iazul luciu în noapte n'ar răzbate printre bârne vălurile reci, tăioase ale frigului, ar putea dormi bine, să fie odihnită a doua zi iar la lucru pe la oameni.

Se strânge prin somn între deșirăturile unei haine vechi, apropiindu-se tot mai tare cu picioarele de schinteile ce mai lucesc în cenușa de pe vatra mică a morii.

Par'c'aude ceva prin vis, o pocnitură, apoi o vorbă aspră ca de înjurătură și 'n juru-i s'așterne o liniște gata s'o trezească.

— Scoală! o atinge cineva cu piciorul.

Femeia sare cu inima cuprinsă de teamă, ca orice om sărac veșnic în așteptare de nenorociri.

— S'a întâmplat ceva?

— Moara nu mai merge? S'a rupt oșia dela ciutură.

Femeia abia acum bagă de seamă tăcerea pietrelor.

— Ceilați au măcinat toți?

Da. Tocmai când au terminat ei, gata și nevoia.

Celuilalt suflet îi fu așa frică să mai întrebe ceva, să se miște măcar din loc. Totuși îndrăsni cu o voce sfioasă:

— Și când o s'o porniți ?

— Mâine, poimâine, răspunde morarul nepăsător, întrând în odăița lui de deasupra apei acum liniștite, să se odihnească.

Femeia se așează cu spatele la sacul adus și încet cu îndoiri grele de brațe și degete și-l strânse în betele roșii peste umeri, cu legătura tăioasă încrucișată drept deasupra pieptului stors.

Se ridică răsuflând a durere. Mai întâi sălță un picior și o mână rezemându-se în celelalte și apoi ridicată cu totul, porni odată cu zorile înapoi spre casa flămândă, târându-se umilită cu pieptul gol de nădejdi, cu trupul stors de toată vlaga, sub ploaia nemiloasă a vieții, a nenorocului presărat pretutindeni în drumul său pustiu.

Sabin Popescu-Lupu.

Sept. 933.

Invățătorii și frequența.

Dela un timp încoace se întâmplă un lucru ciudat. Cu cât învățătorii se zbat mai mult pe chestia frecquenței, cu atât și ea scade mai mult. Luați și cercetați — comparând — fiecare an cu precedentul său și veți constata numai decât lucrul acesta. Și aceasta se întâmplă tocmai de când învățătorii — părăsiți de stat și lege — s'au crezut datori ca ei singuri să-și asigure frequența prin orice mijloace și mai ales prin acele faimoase „colindări din casă în casă".

Care să fie oare explicația acestei paradoxale situații, când învățătorii pun atâta suflet și atâta sfrădanie — umblând chiar și din casă în casă — numai ca să convingă pe părinți pentru a-și trimite copii la școală?! Iată o întrebare la care s'a dat multe răspunsuri. Eu mă voiu mărgini s'o privesc numai dintr'un anumit punct de vedere.

Mai întâi, afirm că chestia aceasta de colindare pela fiecare sătean pentru a-ți spori frequența, e ceva care nu cadrează de loc cu demnitatea învățătorului. Și să nu vă mirați, că veți vedea de ce!..

Mă rog, ce l-a determinat pe învățător să pornească la această acțiune? Veți zice: „Misiunea sa"! — Bine. Hai să zicem că într'o măsură oarecare el a fost împins de dorința sa de a și face datoria. Dar... să fim sinceri și să spunem adevărul așa cum este, să nu ne ascundem după deget, că cel mai mare motiv, și poate chiar singurul adevărat motiv, a fost neliniștea — ca să nu zic — frica — de a i se închide postul, rămânând pe dinafară sau aruncat în cine știe ce colț al țării ..

Fiindcă de câtva timp, aceasta este mentalitatea pornită chiar din cercurile conducătoate: dacă tu învățător nu cauți (!) să-ți asiguri frequența, apoi să știi că ești în perspectivă de a rămâne la discreția împrejurărilor. Și'atunci învățătorul, știind că-l așteaptă calvarul unui vagabondaj, a plecat capul. s'a umilit și a primit și această sarcină *de a-și cerși frequența.*

Iar poporul, care a fost învățat și atâțat cu toate meschinăriile politicianiste de către speculatorii votului universal, a prins și această... mișcare... cum că învățătorul nu umblă el prin sat de flori de cuc, numai de dragul copiilor, ci fiindcă are mare nevoie de ei, căci altfel va fi dat afară. Iată deci în mintea

poporului o răsturnare de roluri, adică: învățătorul are nevoe de copii, nu copii de învățător. El trebue să alerge după dânșii, nu dânșii după el. Și să te ferească D-zeu când poporul va simți că tu ai nevoie de el și nu el de tine. Să știi că te va purta mult și bine cu vorba; însă copiii la școală tot n'are să și-i trimită; par'că anume ar avea el să vadă ce se va întâmpla cu tine. Și rezultatul s'a văzut. Frequența a scăzut din ce în ce, până am ajuns la acea campanie de desființarea școlilor. Iar astăzi învățătorul este și fără copii și lovit în prestigiul său. Omul știind adevăratul motiv pentru care te duci la casa lui, își râde de tine. Iată dece ziceam la 'nceput că afacerea colindării pela case este o misiune deplasată.

Dar se mai întâmplă și altceva. Chestiunea mai are și altă latură. Prin acest procedeu, veți vedea că noi învățăm statul cu năravi în ceaice privește frequența; așa cum am învățat și statul cu năravi pe chestia întreținerii școalelor.

Fiindcă timp îndelungat directorii de școli au întreținut școalele pe cont propriu, numai pentrucă le părea rău să le închidă, știți că s'a ajuns la o nepăsare completă a autorităților ață de școală. Iar astăzi, când directorii nu mai pot face față cu buzunarul lor, sunt nevoiți să se căciulească în fața primarului pentru combustibil.

La fel se va întâmpla și cu frequența. Dacă noi vom perzista în procedeul de astăzi, autoritățile se vor deprinde cu ideia că frequența școlară cade numai în sarcina învățătorului și vor împinge mereu în el. Și mâine va trebui ca tu învățător să te duci cu căciula în mâini la fiecare sătean și să-l implori ca să-și trimită copiii la școală. Și vei face-o însă pentru motivele pe care le știți.

Atunci ce este de făcut? Vor zice unii. Iată răspunsul meu: „Eu cred neîncetat în luptă". Și dacă problema învățământului primar este o problemă de stat — și așa este căci orice om cu scaun la cap și orice stat civilizat așa a numit-o — și dacă copiii acestei țări sunt un patrimoniu al statului, căci vor forma România de mâine, apoi statul să găsească mijloacele cele mai eficace și măsurile cele mai potrivite pentru a-și aduce copiii la școală".

Iar eu învățător, să fiu obligat și controlat să mi fac datoria

pentru ca să pun în valoare averea acestei țări, care-mi este mie încredințată — copiii. [1])

Trebue cu orice preț să convingem pe conducătorii noștri că procedura de astăzi a aducerii copiilor la școală de învățători este numai platonism și complezență. Ori acestea nu corespund de loc cu mentalitatea sătenilor noștri — mai ales în vremurile de astăzi.

Pentru menținerea prestigiului, învățătorii trebuie să fie scutiți de a mai cerși sătenilor trimiterea copiilor la școală. Statul trebuie să-i oblige, fiind în interesul țării și al neamului.

Nicolae Ermurache.

Decalogul învățătorului.

(După Paul Lapie)

1. Atrage copilul la școală. Școlarul trebue să vină la școală cu plăcere, să se simtă bine și să se manifeste liber. Școala trebue să fie atăgătoare. Dacă împrejurări mai puternice decât voința lor, țin pe copii îndepărtați de școală, învățătorul trebuie să găsească mijlocul să-i înstruiască.

2. Veghează la sănătatea lui. Fă cu grijă în fiecare zi vizită de curățenie și aplică la spălător sancțiune de care e nevoie. Orele de curs să fie întretăiate de exerciții respiratorii: ținuta defectoasă să fie corectată; înmulțește exercițiile fizice și jocurile, insistă asupra regulelor de igienă și asigură-te că nu rămân literă moartă.

3. Inainte de toate învață-l să citească. Inmulțește sedințele de cetit, fără lectură, nimic de învățat. Atâta timp cât copilul nu citește cu ușurință, el nu învață cu plăcere. Și dacă nu citește deseori, nu va ceti niciodată ușor. Nimic n'are spor, dacă e făcut fără plăcere. Și nici-o plăcere pentru copii atâta timp cât el silabisește.

4. Lasă-i maximum de spontaneitate, fără disciplină autoritară, care paralizează inițiativile. Asociază copiii la conducerea școlii. Obișnuește-i să acționeze singuri. Invață-i să gân-

[1]) In sensul acesta am susținut problema frequenței școlare și în fața fostului ministru al instrucțiunii d-l prof. D. Gusti, la cursurile de vară dela Sibiu. — La congresul nostru viitor — dacă ordinea de zi va permite, voiu face o expunere amănunțită despre atitudinea pe care am avut-o ca delegat al asociației noastre lăpușnene.

deasca prin ei însuşi : nu trebuie să gândeşti în locul lor. Respectă vederile personale şi găsirea expresiilor.

5. Maximum de simplicitate. Indepărtează manuale greoaie. Nu uita că orice manual, oricât de bun ar fi, trebue însufleţit de către dascăl.

6. Uşurează programul. Invăţarea la gramatică a tuturor formelor, regulelor, excepţiilor să fie uşurată prin o cât mai bogată exemplificare. Alege la istorie, după vârsta copiilor, faptele ce sunt mai importante şi a căror dată trebue ştiută ; şi prin povestiri interesante, ce frapează imaginaţia, complectează fixarea lor în memorie. Restrânge deasemeni la geografie nomenclatură, dar ilustrează lecţiile cu detalii concrete.

7. Deschide-i ochii asupra naturei. Organizează lecţii-plimbări. Adună din natură tot ce ar putea servi la exemplificarea lecţiilor. Imbogăţeşte muzeul şcolar.

8. Adoptează învăţământul la mediu. La ţară, cultivă cu copiii grădina şcoalei, insistă asupra naţiunilor aplicabile la agricultură; la oraş, asupra acelora care servesc industriei şi comerţului.

9. Pune tot sufletul în învăţământul moral. Nici o „lecţie" nici un „rezemat"; scurte povestiri ocazionale, maxime concise şi tari.

10. Practică tu singur morala. Organizează pentru elevi, foşti elevi şi tot tineretul comunei, opere instructive şi de solidaritate, care vor complecta şi continua activitatea şcoalei.

Dă exemplu de iubirea de muncă şi respectul legilor. Aceste două virtuţi, totdeauna necesare, sunt mai mult ca oricând de folos în perioadele ce urmează marilor tulburări

Invăţătorul, nu e numai învăţătorul copiilor : el e educatorul poporului. El trebuie să aibă conştiinţa responsabilităţii ce îi conferă înalta sa misiune.

Acest decalog, prin puncte bine determinate, ne redă pe scurt întreaga cristomaţie a principiilor şcoalei active.

Deaceea am reprodus din revista Educaţiei, crezând că voiu face un serviciu acelor ce se ocupă cu educaţia sufletului uman.

Numai aşa vom ajunge, adică cultivându-ne mereu, a ne face şi cunoaşte datoria noastră învăţătorească, excluzând orice piedici, de orice ordin ar fi ele.

I. N. Chicu.

Indură-te Stăpâne.

Indură-te stăpâne și ia sub paza ta
Bătrânul cântăreț. Ascultă ruga sa!
. . . . . .

Când negrele-i dureri vor stinge orice dor,
Că viața și-a sfârșit făgașu-i muritor,

Când razele lui stinse țintile către cer
Vor tremura cerșind cu'n licărit stingher,

Când buzele-i uscate zadarnic vor cerca
In frigurile morței o rugă'n slava ta,

Când mintea-i turburată de spasmurile negre
Va cere semnul crucei cu mâinele funebre,

Când istovit sfârși va bătrînul cântăreț
Și va urma fantoma cosașului de vieți,

Când creanga i benedictă va fi pe fruntea-i rece
Și brațele lui cruce în semn de moarte-or trece,

Când cumineçătura, suprema amnistie
Drept stea de călăuză va trebui să-i fie,

Când faclele de veghe luci-vor uneori
Pe fața i slabă, pală, scăldată de sudori,

Când ostenita-i pleoapă închis a al ei clar
Zidită pe vecie sub lutul solitar,

Când membrele-i uscate vor prinde-a putrezi
Și confidenții gliei vor mai petrece-o zi,

Când noaptea își va cerne tăcerea pe morminte
Iar el. păși-va'n Hades, Cerescule părinte,

Când peste groapa-i tristă uitarea va așterne
Imensitatea neagră cu vrăjile-i eterne,...

Indură-te stăpâne! Acordă pomenirea
Umilului psalmist! Acordă-i mântuirea!

Alin Draner.
(După Verhaeren)

UN NOU LOCAL DE ŞCOALĂ.

In anul 1924, atât în Basarabia, cât şi în celelalte provincii, s'a pus temelia mai multor localuri de şcoală. Unele din ele, mulţumită energiei depusă de comitetele de construcţie, au fost terminate şi puse în stare de funcţionare. Altele abia au putut fi ridicate până la acoperiş, iar câteva au rămas doar cu fundamentul, sau cu pereţii până la 1—2 m. înălţime.

O soartă nu din cele mai fericite a avut-o şi localul şcoalei primare din com. Ciopleni, jud. Lăpuşna. Inceput în luna August 1924, continuat cu multe greutăţi în 1925, 1926, 1927, este terminat şi inaugurat abia în Noembrie 1933.

Acest locaş, care poartă numele M. S. Regina Maria, este una din cele mai frumoase clădiri de şcoală din jud. Lăpuşna. Prevăzută cu 3 săli de clasă destul de spaţioase, cu sală de recreaţie, sală pentru bibliotecă şi locuinţă pentru director, această şcoală zidită într'un sat nu departe de hotarul Nistrului, va juca în viitorul apropiat un rol destul de însemnat.

Pe lângă că va adăposti în ea pe acei ce vor veni să-şi lumineze mintele şi să-şi oţelească inimele. Şcoala aceasta va fi *cetatea culturală*, de care se vor isbi şi spulbera toate năzuinţele din trecut ale asupritorilor neamului nostru.

Aici se va forma acea conştiinţă naţională, veşnic trează, carè vă străjui la apărarea intereselor superioare ale ţării şi tot aci se va pregăti generaţia, care mâine—poate—va fi chemată să ne apere contra oricui ar încerca să ne turbure liniştea, sau să ne calce hotarele ţării.

Cinste se cuvine locuitorilor şi membrilor comitetului de construcţie, cari—prin străduania lor—au înzestrat comuna şi judeţul cu un aşa frumos local de şcoală. Cuvinte de laudă şi pentru autorităţile şcolare şi judeţene, care au dat sprijinul moral şi material.—Deplină recunoştinţă preotului Albu şi învăţătorului Ion Panuş, cari şi-au făcut un crez din a vedea ridicându-se pe malul Ichelului acest măreţ local de şcoală.

I. Olteanu.

Inaugurarea şcolii primare din com. Ciopleni jud. Lăpuşna

Se face ziuă.

Neamul nostru se frământă şi se pregăteşte. Sufletele se dezmorţesc şi în taină se aud îngânări pline de speranţă: „Se face ziuă"! Neamul românesc îşi simte inima plină Cărţile noi povestesc gândurile noastre întregi şi cântece noi cântă simţirea noastră adâncă. Incepem să ne cunoaştem şi să ne aflăm locul. De mult rătăcim în întuneric şi de mult flămânzim după lumină. Şi iată se face ziuă.

In sufletele noastre se face lumină şi din inima noastră porneşte căldura către milioanele de fraţi ce vor să iasă la lumină.

Trebue să ne grăbim la lucru.

Să umplem sufletele noastre cu iubire şi să pregătim sculele noastre pentru lucru. Voi toţi acei cari simţiţi chemarea. învăţători şi preoţi cu crucea în mână şi cu semnul crucii pe frunte, porniţi înainte şi lumea va merge după paşii voştri

Căminele „Astrei" sunt atelierele noastre şi lumea aşteaptă cuvântul vostru cuminte şi sfatul vostru plin de înţelepciune.

Cei mari poartă ţara noastră în lume, dar voi sunteţi căpitanii cari conduceţi milioanele pe cărările vieţii.

Cei mari gândesc lucruri minunate, dar numai voi gândiţi ucruri cuminţi. Şi numai voi cu făclia voastră mică puteţi lumina brazda neamului nostru, ca să putem munci mai bine şi cu mai mult folos.

Se face ziuă . . . să ne grăbim!

Farmacist Diaconescu Dumitru

Preşedintele Astrei jud. Lăpuşna.

Actualităţi

D-na *Elisabett J. Huguenin* publică o lucrare intitulată *Educaţia şi Cultura după Kerschensteiner* (Ed. Flamarion), Kerschensteiner a fost un pedagog a cărui metode au răsturnat în Germania educaţia copiilor. E vorba mai puţin de a introduce în spiritul copilului noţiuni, cunoştinţi; interesează de a-i trezi personalitatea, de a încuraja în fiecare şcolar creşterea tendinţelor înăscute. E vorba de a forma caracterul fiinţei omeneşti înainte de toate.

Fireşte că unele tendinţe sunt rele din punct de vedere moral; dar observaţia arată că există trăsături importante ale caracterului, cari nu pot fi nici înăbuşite, nici şterse. Toată sarcina educatorului este în acest caz de a procura copiilor prilejul de a se exercita, de a se întări prin activităţi reguiate, de a netezi ungherele acestui caracter prin practica unei vieţi şcolare, în care colaborarea şi activitatea liberă să domine. Aceasta vrea să spună că trebue lăsat copilul să-şi cârmuiască viaţa singur pe baza experienţei sale însăşi.

Aceste metode au fost *oficial sancţionate în Germania de ministrul Becker.* Reforma întreprinsă purcede din două preocupări distincte, cari rar se întâlnesc unite: punctul de vedere naţional şi acela al unei gândiri libere şi independente. Iată aşa precum le înşiră D-na Huguenin, punctele *principale ale acestei reforme:*

1. Reforma subordonnază instrucţia educaţiei, adecă şcoala trebue să se îngrijească înainte de toate a forma caracterul moral al copilului.

2. Ea liberează pe copil dându-i răgaz pentru joc, sporturi şi alte lucrări, cari îi va plăcea să le întreprindă. Numărul orelor de clas e redus; după masa e liberă. Trebue ca şcoala să înceteze de a *absorbi toată viaţa* şi *toate energiile copilului.*

3. Nu există programe uniforme şi impuse tuturor aşezămintelor şcolare Se mărgineşte a indica materiile recomandate ca fiind convenabile pentru fiecare vârstă. La începutul anului corpul didactic stabileşte planul de studii, dar el poate fi schimbat odată cu împrejurările şi marile curente de interese.

4. Corpul didactic este organizat în „Comisiune de lucru",

la care sunt opțați reprezentanții elevilor din clasele mari, cu cuvânt consultativ.

5 Buletinele școlare nu mai țin socoteală numai de rezultatele obținute, ci și de desvoltarea generală a copilului, a aptitudinelor fizice, intelectuale și morale.

6. Diversele tipuri de gimnazii sunt adoptate la particularitățile individuale ale elevilor. Se disting 4 tipuri după preponderența studiilor *clasice*, *moderne*, *științifice și tehnice*.

7. Grija de a face pe școlari să participe la cultura poporului lor, nu i va împedica să-i facă a înțelege și stima pe celelalte popoare. Ideea umanității e țelul principal, pe care națiunea trebue să și-l propună ea singură.

8. Atitudinea anti-intelectualistă nu dispensează totuși școlărimea de o cultură solidă. Intr'o epocă, în care gustul vieței exterioare este o amenințare pentru cultură, ministrul Becker amintește tinerelor generații *idealul omului cultivat*.

9. Se va adopta în învățământ sistemul concentrării materiilor.

10 Prin practica constantă a colaborării la muncă se va arata copiilor că interesul general primează pe cel personal.

11. Pentru a atenua efectele specializării exagerate, care separă pe indivizi, se va aprofunda învățământul filozofic și religios; căci toate căile particulare, apucate pentru parvenirea la cultură duc la aceste 2 discipline, ideal suprem al educației.

(după revista „Le Mois" No. 11 ; 933)

Mai trebue de reliefat apariția odată cu noul An a unei importante reviste lunare de sinteză românească: *Revista fundațiilor regale*, al cărei Comitet de direcție e compus din personalități de marcă și anume: I. Brătescu-Voinești. O. Goga, D. Gusti, C. Rădulescu-Motru, I. Simionescu și E. Racoviță. Tendința acestei reviste e să adune la olaltă tot ce are mai de seamă cultura, literatura, filozofia românească, arta, etc. O calitate de preț din punct de vedere pecuniar e prețul scăzut de 25 lei pentru un număr așa de voluminos (240 pag.). Ii urăm din toată inima „Cale bună" și o așteptăm în fiecare lună. In acelaș timp o recomendăm corpului didactic, ca un prețios sprijin de cultură.

N. D.

Chestiunea orarului.

II.

In numărul trecut am examinat cari trebue să fie considerațiile de respectat la facerea orarului și am văzut care e și procesul psihic, pe care îl parcurge munca școlarului în cursul unei zile de școală.

Mai avem însă ceva de observat la alcătuirea orarului pentru clasa I. Față de variata activitate în cursul unui an școlar la clasa I, orarul săptămânal va diferi motivat de două fapte. Unul e introducerea în ale școalei care durează una până la două săptămâni, iar altul este învățarea literilor scrise și cetite. Motivat de aceste 2 evenimente, în clasa I prin însăși această constituire a programei vom avea de aplicat 3 feluri de orare și anume: 1) Unul pentru timpul cât durează această introducere în ale școalei 2) Al doilea cât timp durează predarea părții I a abecedarului și 3) altul pentru restul anului școlar.

Ca ilustrare a celor spuse, dau câte un exemplar de orar luate de la școala de aplicație a școalei normele de învățători din Chișinău.

I. După a doua săptămână de școală.

ORELE	Luni	Marți	Mercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă
8—8,50	Scris-Cetit	Intuiția Memoriz.	Scris-Cetit	Intuiția Memoriz.	Scris-Cetit	Intuiția Cântul
9—9,50	Aritmetica	Scris-Cetit	Aritmetica	Scris-Cetit	Aritmetica	Scris-Cetit
10,05—10,55	Religia	Aritmetica	Intuiția Scris-Cetit	Aritmetica	Povestiri Scris-Cetit	Religia
11,10—12	Scris-Cetit Educ. fizică	Scris-Cetit Educ. fizică	L. Maqual	Scris-Cetit Educ. fizică	L. Manual	Scris-Cetit Educ. fizică

II. La începerea părții II din Abecedar.

ORELE	Luni	Marți	Mercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă
8—8,50	Intuiția Memoriz.	Cetirea	Intuiția Memoriz.	Intuiția Desemnul	Cetirea	Intuiția Desemnul
9—9,50	Aritmetica	Religia	Aritmetica	Aritmetica	Religia	Cetirea
10,05—10,55	Cetirea	Aritmetica	Povestiri Caligrafia	Cetirea	Aritmetica	Povestiri Cântul
11,10—12	Ex. de vorbire Ed. fizică	Caligrafia Ed. fizică	L. Manual	Ex. de vorbire Ed. fizică	L. Manual	Caligrafia Ed. fizică

Pentru timpul dela începutul anului, adecă săptămâna întâi și a doua nu am mai dat orarul, fiindcă însăși programa analitică prevede amănunțit ce este de făcut. Pe lângă acestea el e în dependență de cazul fiecărei școale în parte. De altfel în acest timp nici nu e eficace a închega în acest timp un învățământ prea organizat. El e după caz mai curînd un învățământ ocazional

Gh Sandu.

Vorbind în teză generală, omenirea se poate împărți în două categorii: în cei cari merită puțin, însă au mult, și în cei cari merită mult, dar au puțin.

Herbert Spencer.

Cine a învățat munca până la iubire, acela a coborît raiul pe pământ.

S. Mehedinți.

Este numai o fericire: datoria; numai o mângâiere: munca; numai o plăcere: frumosul.

Carmen Sylva.

Cea mai mare nenorocire pentru un popor este de a nu fi primit educațiunea pe care o merită.

René Bazin.

ŞC. PRIMARĂ DE APLICAŢIE
„CULTURA"
de pe lângă şc normală de băieţi
Chişinau
Clasa III a

Propunător:
D. Brohanschi
institutor
20—I—934

Lecţie model

Obiectul: Compunerea.

Subiectul { Lecţie recapitulativă: *Temele avute*
Lecţie progresivă: *Dovleacul şi ghinda* (rezumat)

A. Lecţia recapitulativă

Corectarea temelor avute acasă.

B. Lecţia progresivă

Introducerea: *1) Discuţiuni relative la punctuaţie şi ortografie.*

Copii, care poate să-mi spue unde şi cum scriem noi titlul unei bucăţi?

Ce punem la sfârşitul titlului? Cu ce literă scriem începutul propoziţiunelor? Ce punem la sfârşit? Totdeauna punem punct la sfârşitul propoziţiunilor? Ce semne mai întrebuinţăm? Când punem noi apostrof? Dar trăsura de unire? etc. etc.

2) Cetirea sau povestirea bucăţii. Copii, ce bucată v'a plăcut vouă mai mult din cele cetite acum în urmă? (Dovleacul şi ghinda) Dacă v'a plăcut această bucată atunci s'o mai cetim odată! Scoateţi cărţile voastre de cetire şi deschideţi-le la pagina 242. Să citească X. (Se citeşte de 1—2 şcolari bucata propusă pentru rezumat), Închideţi cărţile şi puneţile în bănci.

3. Anunţare. Acum copii hai să vorbim ceva despre bucata cetită.

Concreţiunea: *1) Scoaterea ideilor principale.* Să povestească Rusu bucata de la început! (Se povesteşte atât cât e necesar pentru scoate-

rea primului punct principal) Cine vrea să spună, care este deia principală, ce o putem scoate din cât s'a povestit? (R: Unde s'a aşezat un călător,) Se scrie aceasta pe tablă. Să povestească mai departe Bejan! (Se povesteşte atât cât e necesar pentru scoaterea celui de al doilea punct.) Dar din ce s'a povestit acuma, cine poate să-mi scoată ideia principală! (R; Ce gândea el stând la umbra stejarului). Se scrie şi această idee principală pe tablă.

Astfel procedez până la scoaterea tuturor ideilor principale.

Pe tablă stă scris:

a) Unde s'a aşezat un călător.

b) Ce gândea el stând la umbra stejarului.

c) Ce s'a întâmplat în acest timp.

d) Ce a gândit el în urmă.

3) Desvoltarea orală a ideilor principale

Să citească un şcolar, de pe tablă, toate ideile! Acum să citească cineva prima idee principală! Cine-mi poate povesti pe scurt ce cuprinde această idee? Să citească cineva ce am scris la punctul doi? Dar la acest punct cine-mi poate povesti pe scurt? (Se procedează astfel până la sfârşit). Se poate pune apoi un elev să povestească bucata întreagă pe scurt, fără a mai citi şi ideile principale de pe tablă.

4) Acum copii scoateţi caetele voastre de dictando şi scrieţi pe scurt această bucată!

5) Se corectează temele individual în timpul scrisului, apoi colectiv după terminare, ca fond formă, ortografie şi punctuaţie, scoţându-se în evidenţă greşelele făcute, pe cât posibil aceasta cu şcolarii, comparând, pentru ilustrare, lucrarea cea mai bună cu cea mai puţin reuşită.

Abstracțiunea 1) *Asocierea.* Cum am scris noi bucata aceasta ? (R: Pe scurt) Dar mai înțelegem noi tot ce s'a întâmplat. (R: Da!) I-am schimbat deci înțelesul ? (R: Nu!) Deci cum am scris-o? (R: Pe scurt și fără să-i schimbăm înțelesul) Știe cineva cum se chiamă compunerea în care spunem s'au scriem pe scurt o istorioara fără să-i schimbăm înțelesul ? (R: Rezumat.)

2) *Generalizare.* Să-mi spună atunci unul ce se numește rezumat !

Rezumat se numește scrierea sau spunerea pe scurt a unei povestiri, fără să-i schimbăm înțelesul. (Se repetă de 1—2 școlari regula ; se poate citi și din carte).

Incheere : 1) Se poate reface rezumatul dacă cei mai mulți din elevi n'au isbutit să-l facă bun.

2) Sau se poate face un alt rezumat, dar numai oral.

3) Se fixează temele pentru acasă, putând fi chiar compunerea scrisă a rezumatului oral făcut în clasă, ori altă temă.

Observațiune : Istorioara fiind foarte simplă și ideile principale desprinzându-se cu ușurință, am procedat la scoaterea punctelor principale de către școlari de-a dreptul din povestirea fragmentelor. In alte cazuri, ași fi procedat la scoaterea ideilor principale, printr'o discuțiune asupra celor cuprinse în fiecare fragment.

RECENZII

CARŢI

Apostol de Cezar Petrescu Editura Cugetarea Bucureşti 404 pag. Preţul 70 lei.

E romanul real al unui învăţător, care pe cât se pare a existat, fiindcă autorul pune în capul lucrarei următoarea dedicaţie: „In memoria dascălului meu Nicolae Apostol, căruia i-ar fi plăcut această povestire a unei vieţi unde am încercat să închid într'o coajă amară sâmburele dulce — ca dreptatea, ca bunele, ca iubirea, ca biruinţa, ca însăşi viaţa — aşa cum m'a învăţat el".

Nicolae Apostol este una din păsările rare ale apostolatului învăţătoresc. Se vede că a fost pedestinat prin nume să fie un apostol.

Premiantul întâi cu glorie în toate clasele şi pe şcoala a lasat în urmă faima nesfârşită a unui element excepţional al şcoalei normale pe care a absolvit-o.

Spirit entuziast şi încrezător în sine pe cât de neexpermentat în ale vieţei, după ce termină cu mare laudă şcoala, nu vrea să aleagă un post de învăţător într'o comună bogată, cu şcoală arătoasă, unde să se poată evidenţia dintr'o dată, aşa cum îl sfătueşte directorul general din Minister; el îşi ia satul cel mai uitat de D-zeu şi de oameni, satul Ponoare. unde sărăcia se plimbă dela un capăt la altul al satului şi unde nici local de şcoală nu este. Fostul învăţător Andrieş Colibăseanu cu mare greutate capătă chirie pentru o singură cameră, unde lucra cu 5 clase rurale cum era pe atunci (anul 1905).

Sosit în sat pe o vreme de ploae mărunţă şi mucedă de toamnă, Nicolae Apostol ia la întrare în sat primul contract cu el. Se ajunge la el „prin drumuri strâmbe şi priporite, prin noroiul hlisos, peste o gârlă turbure şi fără podeţ", unde „în ploae vite nemişcate, cu botul în pământ, cu capitele înfipte în băltoace presarate cu scuturătura de fân îşi aratau sub pielea udă coastele fantomatice". „Casele lipite cu lut, altele cu varul strâvechiu coşcovit şi mânjit de noroi, cu acoperişul de pae putrede, dovedea o calicie fără vindecare, un fel de renunţare la viaţă, o împotmolire în moarte, ca bordeele unui trib african decimat".

In ce priveşte şcoala lăsăm tot pe autor să spună: — „Iaca şi şcoala D-tale, veşti moş Lecache Colţun, zis Zamă Lungă. Văd că i-au pus nişte proptele'n perete, s'o ţină de subsiori.

Apostol privi şcoala cu ochii duroşi. Şcoala îl privi şi ea cu ferestrele ei sparte şi negre, ca 2 orbite dintr'o tidvă de mort".

Durerea însă îi fu mai mare, când nu găsi nicăeri un loc de odihnă la un creştin şi fu nevoit să stea în gazdă multă vreme la jupân Aizic, cârciumarul satului.

Pe deasupra Nicolae Apostol are de luptat cu boerul Lascăr Sofian, mare proprietar lângă Ponoare. Lascăr Sofian este şi mare politician. E deputat cu vază şi fost vice preşedinte al Camerei. In judeţul său el „tae şi spânzură". Chemându-l la el la vreo lună după sosirea lui Apostol, îi pune în vedere: „aici decid eu". Ceea ce însă îl exaspera pe Apostol era concepţia boerului Sofian despre şcoala poporului; ţaranului nu-i trebue învăţătură de carte, pentru că ea numai strică mintea. Cartea, spune Lascăr Sofian, e numai pentru puţine minţi o hrană, care se digeră complect. Pentru cele mai multe devine o otravă stricătoare".

In sat de asemenea nu găseşte prieteni, Primarul, notarul şi şeful de secţie, slugi umile ale lui Conu Lascăr îi fac zile fripte La o discuţie ce are loc la primărie, primarul îl întâmpină cu vorbele: „Nu-mi scoate mie ochii cu legea D-tale. Legea spune, legea drege, legea face. Cunoaştem noi câtă putere are legea, că nu suntem noi întâia oară primarele comunei. Este domnule notar ?...". Şeful de post, poreclit „Carevasăzică" la rândul lui îi replică: Carevasăzică aceasta e chestiunea. D-ta convoci, carevasă zică, satul la o adunare sub cerul liber". Iar preotul e o figură ştearsă şi obosită de viaţă, cu privirea veşnic absentă şi nici odată hotărât la ceva. Oamenii apăsaţi de ignoranţă şi mizerie sunt umbre fără viaţă şi putere. Un

sat viu care e tot una ca un cimitir părăsit, dar prin care foşnesc vietăţi

Increzător în sine Nicolae Apostol începe ofensiva. Cere revizorului sprijin pentru a zidi şcoală în Ponoare; dar e primit cu zâmbet sarcastic. El nu avea ordin de la Conu Lascăr pentru aşa ceva. La prefect nu vroia să apeleze, fiindcă nu voia să se spună că prin politica a isbutit De la oameni nici o nădejde. Se adresează lui Comu Lascăr ca fiind stăpânul moşiei pe care se găsea satul; dar nici vorbă. După multă ciorovăială şi lupta dârză, acesta-i dădu un sprijin material ca să-şi facă locuinţă, căci lui ca boer al locului îi era ruşine ca învăţătorul să stea la un cârciumar. Iar mai târziu după insistentele stăruinţe ale lui Apostol, Conu Lascăr îi dădu material şi ceva parale şi pentru un fel de local: 2 săli de clasă şi o cancelarie.

Peste 3 ani se pomeneşte cu o învăţătoare, Ana Puşchilă, venită în al II post. Aceasta, fire energică, auzise despre Apostol; şi entuziasta ca şi el a stăruit prin puterea tatălui ei, învăţător şi el, să se înfiinţeze al II post, pe care îl ocupă.

Aceasta, spirit practic, se puse repede în contact cu toate personalităţile, cari frecventau localitatea şi deschide chiar o listă de subscripţie pentru clădirea unui local de şcoală.

Se înfiripează pe urmă o dragoste cinstită între Ana şi Apostol, care se complică într'o căsătorie aşezată.

Vine războiul mare, care-l duce pe Apostol la datorie, şi e făcut prizonier.

Intre timp moare şi Conu Lascăr şi lasă prin testament lui Nicolae Apostol 10.000 lei (mulţi pe atunci) pentru clădirea şcoalei.

Intors la vatră se pune pe lucru şi începearca să clădească o şcoală ca o construcţie particulară, pentru a o face pe gustul lui. Era doar stăpân pe banii lui. Dar gurile rele se pun în cale şi o serie de reclamaţiuni calomnioase aduc un ordin al parchetului de oprire a lucrărilor şi se cere anchetă la minister. Apostol are însă noroc de un fost elev al lui, feciorul unei mare proprietare din vecinătatea satului. Acesta ştiindu-l cinstit se solidarizează cu fapta lui Apostol evident cinstită şi porneşte după ajutor întâmplător întâlneşte pe un mare om politic, care sufer se în războiu împreună cu Apostol. Acesta îl cheamă telegrafic la Turnu-reşti; şi aici se dă o luptă grea în sufletul lui Apostol. Acasă avea fetiţa bolnavă pe patul de moarte; pe de altă parte înfăptuirea şcoalei reclama imediata plecare a lui la Minister. Totuşi el preferă pe a II şi ajutat de vechiul său prieten de suferinţă în război capătă bani şi deslegare pentru terminarea localului. Dar întors acasă găseşte fetiţa moartă. Plânge, dar nu se lasă dovedit.

Cu atâta trudă şi astfel de sacrificiu îşi vede visul de normalist entuziast împlinit, să facă local de cultură şi să înalţe poporul acolo, unde nu a fost nimic.

Intriga romanului e pe cât se vede destul de simplă, pe cât de banală realitatea, aevea ca cea de azi.

Dar ceea ce apare impresionant, e caracterul neclintit, de cinse exemplară şi călit al eroului principal Nicolae Apostol.

Dacă romanul lui Apostol a încăput într'un volum de 400 de pagini, în schimb morala şi psihologa adâncă a sufletului eroului poate forma obiectul şi mai multor volume. In orice caz aşa cum e un aport însemnat adus culturei noastre profesionale de către autor şi e o datorie a oricărui învăţător, care se respectă să citească această carte, care e în adevăr de literatură, dar de tot atâta importanţă pedagogică.

REVISTE:

Frământări didactice, anul IX No. 9 şi 10 pe Noembrie şi Decembrie. Numărul este închinat marelui Spiru Haret, pe care într'un mod pios „Asoc. înv. putneni" care editează revista, îl numeşte Sfântul Spiru Haret. O bună parte din corpul revistei e cuprinsă de îndumările pe care le-a dat marele Haret celor 4000 inv. de pe vremea sa.

Restul revistei e complectat cu articole serioase semnate de preoţii Pascu şi Cosma profesor Mitronescu, învăţători; Bibiritoare, etc.

De remarcat articolul scris cu inimă de D-l I. Anghel, intitulat: Vremuri retrăite, plin de-un idealism apostolic reconfortant.

Şcoala noastră, anul II No. 6 şi 7 pe Noembrie şi Decembrie, serv. înv. din Cluc. E un număr foarte bogat, cuprinzând articole variate. dela versuri până la fragmentul interesant din mo-

nografia satului Voşlobeni din jud. Ciuc.

Scurtele recenzii asupra romanului „Maitreiji" de Mircea Eliad, „Dante viu" de Papini şi „Sunt studentă de precocea scriitoare Marta Rădulescu, dovedesc cu prisosinţă că în redacţia revistei se găsesc oameni pregătiţ, spre a face dintr'o revistă didactica una de adevărat interes general.

Şcoala şi Viaţa. Rev. asoc. gen. a înv. din România. Anul IV No. 10 Număr interesant prin atitudinea sa plină de seriozitate ca totdeauna, cu articole semnate de: Lucian Bologa. Emilia Zota, Neicu, Enescu-Bughea, etc

La sfârşit un apel al D-lui Ţoni, către preşedinţii secţiilor judeţene de a face abonamente printre înv. la publicaţiile asoc. generale: „Şcoala şi Viaţa" şi „Cuv. înv, altfel nu vor mai putea continua apariţia.

Satul. Anul IV No. 38 Ianuarie 1934, număr de sărbători. Număr foare bogat în versuri pentru Crăciun semnate de Mircea Rădulescu, Hondrilă, etc. Revista se bucura de colaborarea ce or mai selecţi publicişti din ţară. Numărul 38 cuprinde o schiţă de scriitorul Basarabescu.

D-l Ionescu-Paşcanii are un articol despre cooperaţie.

Urmează apoi foarte interesante sfaturi de medicină, agronomie, etc.

Revista, cum s'a mai spus, e una din cele mai bune publicaţii pentru popor

Cultura poporului, anul IV No. 10 şi 11 pe Octombrie şi Noembrie, revista asoc. înv. din Cetatea Albă, director T. Iacobescu. Incepe cu un articol al D-lui Iacobescu, plin de elogii binemeritate la adresa pleiadei învăţătorilor din falanga nemuritorului, Haret, care — au pregatit sufletele prin exemplul lor de muncă şi abnegaţie învăţătorimea răbdătoare din zilele noastre.

Mai conţine articole de: N. Ţane, A. Tibereanu, I Cioabă, Corenski etc.

De relevat e ştirea prinsă prin radio că în Republica Moldovenească, şefii comunişti luptă pentru scoaterea din uz a unor manuale didactice antisovietice de marele nostru scriitor Mihail Sadoveanu.

Recenziile bogate ca totdeauna.

Revista şcolii, organul Asoc. înv. din Iud. Botoşani, cu numărul din Decembrie 1933 îşi încheie 10 ani de existenţă. Din articolele semnate de D-nii C. Iordăchescu, C. Diaconu, M. Graur, M. Bârceni şi alţii se vede lupta dusă, cum şi înfăptuirile frumoase realizate de revistă. „In articolul: Relele ce cer urgentă îndreptare„ D-l D. V. Ţoni cere ca direcţia de şcoală să nu mai fie lasată la discreţia politicianilor. iar în posturile de control să se numească numai elementele valoroase din învăţământ — li urmăm surioarei noastre botoşănene ani îndelungaţi.

Şcoala şi viaţa Ilfovului, anul I No. 5 Decembrie 1933, în cele 36 pagini publică articole semnate de D-nii: Const. Iancu, Elsa Dor, Nicu Tudor, Henri Stahl şi alţii. D-l Stanciu Stoian face juste observări asupra promovării elevilor de curs primar, ajungând la concluzia că în mod ideal admiterea şi provoarea elevilor în şcoala primară ar trebui să se facă după următoarele norme: a) Un examen medico-pedagogic la intrarea în cl. I primară a tuturor acelora cari prezintă evidente semne de anormalitate. b) O triere a subnormalilor sau înapoiaţilor mintali.

Pentru aceştia să se facă sau clase speciale, sau să fie amânaţi, după cazuri cu unul, doi sau chiar 3 ani.

Revista de Filosofie. Nr. 3-4, Iulie-Decembrie 1933 Numărul apare şi ca un omagiu adus profesorului distins d-l P. P. Negulescu, care şi-a sărbătorit 60 ani de existenţă.

Ca articol de fond R. de Fil. publică un studiu de 51 pag asupra lui *P. P. Negulescu, ca gânditor şi istoric al Filosofiei*, datorit d-lui Al. Posescu.

Mai cuprind apoi voluminoasa revistă (280 pag.) substanţiale studii de *Mircea Florian* (Filozofie şi Istorie) *Nic. Petrescu* (Sociologia ca disciplină filozofică), *I. Brucăr* (Problema rickertiană a neantului), *I. M. Nestor* (Pricologia clipei de spaimă), *E. Speranţia, St. Bezdechi, etc*

Revista Fundaţiilor Regale. Art. I Nr. 1 Ianuarie 1934. E o revistă de proectată sinteză românească.

Primul cuvânt îl scrie *M. S Regele*: Inchinare. Mai scriu: *Gala Galaction*: O lecţie asupra lui John S. Mill, în care desdeapănă firul dulcelor amintiri de la o prelegere enatantă a lui Titu Maiorescu; *V. Vâlcovici*: Inginerii noştri şi opera lor; *G. Bogdan-Duică*: Şcoalele din Blaj; *S. Cioculescu*: O

nouă ediție critică a poeziilor lui Eminescu; *R Patrulius*: Tardieu și Democrația: *T. Arghezi, Col. Locusteanu, etc.*

Mai cuprinde volumul o bogată cronică și recenzii de reviste.

Le Mois. Nr. 33 | 1933. E o voluminoasă revistă lunară de sinteză mondială; publică prețioase articole de: *Lloyd George, Abel Rey, A Wanters, P. O. Ferroud, Artur W J. Greemwood*, etc. Conține de asemenea o foarte bogată cronică informativă și documentară politică, socială, științifică, literară, artistică, etc

Revue Métapsychique Nr 6 | 1933 Noembrie-Decembrie Publică articole de *Charles Richet*, Dr. *E. Osty, C de Vesnie*, etc. Se fac apoi numeroase recenzii de cărți și o cronică de specialitate, privitoare la cazuri de fenomene paranormale.

Revista de Igienă socială. An. III Nr. 12 Decembrie 1933, publică articole, recenzii statistice și cronică în legătură cu bolile sociale. O interesantă expunere este „activitatea organizației de igienă a Ligei Națiunilor pe intervalul Oct. 1932—Sept. 1933", precum și aceea a „Congresului internațional al lucrărilor de igiena publică".

Viața Basarabiei. Dec. 1933. D. Halippa publică un apel la abonați și intelectualii cari se ocupă sau cunosc chestiunile basarabene de a da concursul odată cu pașirea revistei în al III an; apoi cuprinde articole de C. Teodorescu Dr. T. Vicol, etc Cronică și recenzii.

Buletinul demografic al României An. II Nr. 12 Dec. 1933. E o publicație oficială a Institutului de demografie și recensământ din Ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale. E publicat în românește, franțuzește și englezește. Reținem din acest buletin, că în luna August 1933 (ultima lună statistificată) în Basarab a au murit de tuberculoză 320 indivizi, de cancer și alte tumori 114, de inimă 221, pneumonie (nu tuberculoză) 365, diaree 434, boli ale primei copilării 1116 și abia numai 513 de bătrânețe. Aceasta la o populație totală de 2.972 167 locuitori cât avea Basarabia la 1 Iulie 1933.

Gorjanul An. X Nr 47-48 Decembrie 1933 Apare la Tg. Jiu.

E un număr festiv de sărbătorire a zece ani de luptă.

Publicație săptămânală a îndeplinit un prețios oficiu de cultură românească timp de zece ani acolo la Jiu în geana Carpaților. E o sărbătoare pe care o celebrăm cu toții fiindcă ea înseamnă triumful spiritualității în pofida desmățului material. Transmitem pe această cale salutul nostru frățesc colaboratorilor și tuturor ostenitorilor cari activează în jurul flamurei dreptății „Gorjanul"

Numărul festiv apare în 42 pagini format de ziar cu o foarte bogată performanță. Toți fiii Gorjului din toate ungherele țării și au trimis cuvântul lor de îmbărbătare.

Fiind în același timp și ultimul număr al anului 1933 se face o privire de sinteză a întregei vieți sociale gorjane. Se fac socotelile finale pe toate tărâmurile de activitate.

Școala poporului Nr. 7. Dec. 1933 revista învățătorilor din jud. Tighina publică articole de *P Mohorănu, E. Caitas, C. Pavelescu* și *P. Munteanu*.

Revistă independentă de Asociația învățătorilor din Tighina, polemizează în „pagina liberă a revistei" cu Asociația pe tema delegatului Asociației în Comisiunea M. I. P. de studierea eventualelor nedreptăți făcute prin transferări și detașări.

Bibliografie

CĂRȚI

Pr. I. Stoicov: *Istoricul învățământului primar bisericesc în Basarabie sub dominația rusă*. Tip. „Cartea Românească. 1933. Chișinău

G. G. Antonescu și **Iosif Gabrea:** *Organizarea învățământului în 28 de țări.* 1933. Edit. Instit. pedagogic român București.

P. I. Ghiață: *Elemente de cultură generală*. Editura Cultura românească București.

N. C. Enescu: *Istoria pedagogiei.* Tip. Școalelor 1933 Dorohoi.

Hamaide Amelie: *Metoda Decroly* București

Demoor și Jonkheere: *Știința educației*, trad. București.

DIVERSE

In ședința dela 5—6 Noembrie 1933, Comitetul central al Asociației generale a înv. din România — printre altele — a luat și următoarea hotărîre: „Dacă vre-un coleg învățător, membru al Asociației noastre, se va înscrî în *Sindicatul* a cărui înființare se urmărește de o parte din domnii profesori secundari își va pierde calitatea sa de membru al Asociației învățătorilor. Asociațiile județene vor aplica în chipul cel mai strict această măsură.

* * *

Fiindcă alegerile în Consiliul de administrație al Casei de credit și economie a corp. didactic din România au fost suspendate, M. I. P. a numit o comisie interimară, din care fac parte ca membrii D-nii: I. Valaori, Șt. Pop., D. V. Țoni și N. Constantinescu, ca cenzor.

* * *

Primăria municipiului București — în urma intervenției D-lor D. V. Țoni și Th. Iacolescu — a aprobat să se cedeze un teren, pe care să se construiască *Căminul* învăț. din România. Bine-ar fi dacă gestul capitalei ar fi imitat și de celelalte orașe ale țării, unde învățătorii nu au locașuri de odihnă și de adăpost.

* * *

Pentru ziua de 29 Ianuarie este convocat în București Consiliul general al Asociației înv. din România, compus din membrii comitetului central și președinții secțiilor județene, având a discuta și hotărî în chestiunile ce privesc situația materială a Asociației generale, doleanțele corpului didactic în legătură cu bugetul viitor, modificările ce se impun legii înv. primar și rolul învățătorilor în actualele împrejurări.

* * *

Pentru a da posibilități de muncă și de existență la o parte măcar din învățătorii rămași fără posturi M. I. P. a reînființat sau înființat 2676 posturi, din care 53 numai în jud. Lăpușna. Totodată ministerul cu ord. No. 194273/933 a dispus ca învățătorii numiți în mod provizoriu pe ziua de 1 Octombrie, 1933 să fie plătiți cu începere dela 1 Decembrie ca suplinitori. — Prin economia de 25% din salarul acestor învățători nu credem să se poată rezolva chestiunea somajului învățătoresc; deaceea credem că în cele din urmă — D-l Ministru al Instr. publice, care s'a arătat a fi cu tot sufletul alături de școală și de slujitorii ei, va reveni asupra acestei măsuri găsind alte posibilități pentru plata învăț. noui numiți.

* * *

Subrevizoratul școlar al jud. Lăpușna prin circulara No. 12589/933 pune în vedere tuturor membrilor c. didactic că nu pot părăsi postul fără concediu aprobat în prealabil, afară de cazurile de forță majoră, când și atuci trebuesc înaintate cereri în termen de 3 zile. Suplinirile mai mari de 7 zile se vor face de către normaliștii rămași fără posturi în ordinea vechimei și a medici la clasificare. Ei vor fi numiți din oficiu de s-revizorat.

* * *

Premiul Nobel pentru literatură a fost decernat în anul 1933 scriitorului rus emigrant Ivan Bunin. Bunin trăește actualmente în Franța, în Riviera și e cel dintâi scriitor rus laureat al premiului Nobel. Prozator celebru el a fost membru al academiei de științe din St. Petersburg, când obținu cu mare fost premiul Pușchin. A scris mai de seamă „Satul", „Domnul din San Francisco" „Dragostea lui Mitia", «Viața lui Arseniev", etc.

* * *

Conferința internațională de presă, ce s'a ținut la Madrid pentru a studia mijloacele de luptă împotriva răspândirei de știri false, a hotărît înființarea unei federații internaționale a asociațiilor de editori de ziare.

* * *

Premiul Nobel pentru fizică pe 1933 a fost decernat la 2 profesori universitari englezi: *Erwin Schrödinger* de la universitatea din Oxford și P. Dirac dela Universitatea din Cambridge. *Premiul Nobel* pentru biologie a fost acordat profesorului Thomas Morgan de la Institutul tecnic din California. El a fost prezidentul Academiei naționale de Științe a Statelor-Unite.

———

Buletinul Asociaţiei.

Congresul corpului didactic din Basarabia.

In zilele de 3 şi 4 Ianuarie s'a ţinut în localul „Jochey-Club" din Chişinău congresul corpului didactic din Basarabia. Biroul adunării a fost compus astfel: P. Sfeclă preşedinte, Th. Iacobescu şi I. Cioabă vice-preşedinţi, I. Cociu şi G. Ciurea secretari. După ce D-l prof. Erhan, preşedintele Comitetului central, expune ordinea de zi, printre care figura şi federalizarea corpului didactic primar, secundar şi universitar din Basarabia, reprezentanţii secţiilor judeţene învăţătoreşti cer ca, înainte de a se trece la federalizare, să se facă organizarea Regionalelor pe grade de învăţământ, aşa după cum prevede şi statutul Asociaţiei generale a învăţătorilor din România.

Fiind prezenţi delegaţii dela 8 Asociaţii ale învăţ. primar, lipsind doar Cahulul şi Hotinul, se declară constituită regionala învăţătorilor, sub denumirea de: *„Asociaţia învăţătorilor din Basarabia"*.

Se procedează apoi la alegerea Comitetului regional. Prin vot secret sunt aleşi D-nii: 1. P. Sfeclă (Soroca) 2. M. Popovici (Bălţi) 3. C. Guja (Orheiu) 4. I. Cioabă, 5. I Barcaru, 6. V. Gribencea (Lăpuşna) 7. Th. Iacobescu (C.-Albă) 8. L. Losetchi (Ismail) 9. I. Arhip, 10. I. Berliba (Chişinău) 11. D. Ciugureanu (Tighina). Cenzori: D. Sucicov, I. Hagi-Lazăr şi G. Ciurea. Supleanţi: I. Cociu, V. Muscinschi şi P. Artânov.

In delegaţia permanentă se aleg D nii: I. Berliba, P. Sfeclă, I. Arhip, I. Cioabă, V. Gribencea şi I. Barcaru.

După constituire, se iau în discuţie chestiunile mai arzătoare la ordinea zilei, după care se hotărăşte:

1. O strânsă legătură a judeţelor cu regionala. 2. Fiecare judeţ să verse la timp cotizaţiile regionalei, conform statutului. 3. Membrii Comitetului central pentru şedinţe şi deplasări să fie plătiţi de Asociaţia generală. 4. Să se ceară centrului modificarea art. 18 din statute, ca judeţele unde există regională, să plătească o cotă mai mică din cotizaţii. 5. Regionala să fie sesizată, oridecâteori se întâmplă certuri sau desbinări în asociaţiile judeţene. 6. Comitetul regionalei să intervină la Inspectoratul şcolar pentru înlăturarea oricăror nedreptăţi 7. Numirile

în Comisia de disciplină să se facă cu avizul regionalei. 8. Regionala să se intereseze şi de ordonanţarea salariilor. 9. La numiri, detaşări şi transferări să iea parte şi un reprezentant la Asociaţiei regionale. 10. Să se ceară descentralizarea şi aplicarea legii din 1930. 11. La examenele de definitivat şi înaintare să participe şi un reprezentant al învăţătorimii. 12. Regionala să intervină pentru plata restanţelor pe 1932. 13. A se cere eliberarea bonurilor de impozit pe 1931. 14. Să se recomande Asoc. judeţene să iea măsuri împotriva colegilor învăţători, cari în anumite împrejurări se dedau la acte degradante, cari micşorează prestigiul învăţătoresc.

In ziua doua se iea în discuţie chestiunea *„Federalizării"*.

După mai multe discuţii, la care iau parte D-nii: Ciubotaru, Sfeclă, Berliba, Glijinschi, Cioabă, Ciurea şi alţii, se hotărăşte:

I. Federalizarea în principiu a Asociaţiei regionale a învăţ. din Basarabia cu Asoc. prof. secundari şi universitari din Basarabia, pe baza art. 48 din statutul Asociaţiei generale a învăţ. din România, cu 15 voturi pentru şi 8 contra.

II. S'a dat mandat Comitetului de a studia statutul vechi al federaţiei.

III. Averea Asociaţiei corp. did. din Basarabia dizolvată, va trece în păstrarea celor două Asociaţii regionale, până la federalizare.

III. Adunarea primeşte propunerea ca, după constituirea regionalei prof. secundari, Comitetul să iea contact cu membrii acelei regionale, pentru a trata despre federalizare.

† Vera Berezovschi.

Cu cădere primilor fulgi de zăpadă dela începutul lunii Decembrie 1933, a căzut încă o stea din acelea ce avea să lumineze calea celor rătăciţi, celor ce dijbuie încă prin întuneric.

A murit Vera Berezovschi, învăţătoare în com. Sângera, jud. Lăpuşna, răpusă de *tifos exentematic*, contractat în şcoală. Moare în floarea vârstei, abia de 31 ani, lăsând o copiliţă nemângâiată şi un soţ neconsolat.

Trecerea ei în cealaltă lume lasă adânci regrete nu numai în sânul familiei, dar şi a colegelor şi colegilor cari au cunoscut-o. Cei ce deplâng însă şi mai mult pierderea ei sunt copiii de şcoală, cari o iubeau ca pe o adevărată mamă.

Să n'o uităm şi să ne rugăm veşnic pentru ea, caşi pentru toţi colegii dispăruţi din mijlocul nostru!

Domnule Președinte,

Cu adâncă bucurie vă facem cunoscut că în ședința comitetului de la 27 Noembrie 1933 s'au cooptat în comitetul „Astra" Despărțământul Lăpușnei toți președinții căminelor Astrei județului Lăpușna.

Pe viitor sunteți învitat a lua parte la ședințele noastre, iar în caz când nu aveți această posibilitate, ne veți comunica ori ce dorință sau ideie veți avea relativ la progresul căminelor noastre.

Așteptăm cu drag colaborarea Domniei-Voastre și nădăjduim că în acest fel puterile sporind, vor spori și taptele noastre.

Cu adâncă dragoste vă dorim sănătate și îndestulare pentru anul nou 1934.

Președinte, **Diaconescu.**

Comitetul școlar Comunal al Municipiului Chișinău, având o cameră liberă în localul muzeului școlar depe str. Inzova colț Reni, a pus-o la dispoziția Asociației locale. în scopul de a servi de cămin pentru învățătorii ce vin din județ. Liceul No. 3 băieți a dat paturile, iar așternutul și lengeria va fi procurată de asociația județului Lăpușna.

Colaboratorii sunt rugați a scrie concis, citeț și pe o singură pagină.

Articolele trimise spre publicare trebuiesc semnate cu numele adevărat. Redacția nu-și asumă răspunderea celor cuprinse în nici un articol.

— ABONAMENTUL —

100 lei anual
Pentru învățători 80 lei
Prețul unui număr 10 lei.

Onor

Biblioteca Universitala
Centrală

Liceul Nr. 1 de băeți
Str. Feodorova

Loco

CHIŞINĂU.
Tipografia „DREPTATEA“ Chişinău (Pasaj)
1934